

ملاحظاتى در باره وقایع اخير در جنبش کارگری

در چند ماهه اخير به خصوص پس از برگزاری مراسم با شکوه روز کارگر، تهاجمات به فعالان کارگری و در تمامی سطوح جنبش کارگری ابعادی وسیع یافته است. صدور وثیقه‌های اعجاب‌آور و احکام سنگین از جانب دادگاه‌ها برای آنان، حاکی از خشم و دست‌پاچگی محافل قدرت از اعتراضات رو به گسترش کارگران و زحمتکشان و اقشار مردم تحت ستم است. حبس‌هایی سنگین و صدور احکام شلاق برای کسانی که حقوق ابتدایی خود را می‌خواهند و خواهان جلوگیری از اختلاس‌ها و غارت اموال مردم هستند نه تنها بی‌سابقه است بلکه در تاریخ مبارزات کارگران و آزادیخواهان نیز کمتر مشاهده شده است. این تهاجمات آنقدر غیرمترقبه بوده است که حتا صدای برخی از حامیان قدرت و حکومت را نیز درآورده است؛ به گونه‌ای که خواهان تجدید نظر در آن احکام شده‌اند. در چنین اوضاع و احوالی ضرورت اتحاد و همبستگی جنبش کارگری بیش از هر زمان دیگر احساس می‌شود و فعالان خستگی‌ناپذیر آن به درستی چنین وضعیتی را درک کرده و سعی در همبستگی صفوف خود دارند که بسیار ارزشمند و حاکی از پختگی و درس‌گیری از تجربیات سالیان است.

با این احوال برخی مسایل نیز باید مورد نقد قرار گیرد، مسایلی که در گذشته به رغم هشدارهای مکرر فعالان کارگری، به آن کم توجهی شده و نادیده گرفته شده است. وحدت و همبستگی جنبش کارگری گاه با ضربه‌هایی مواجه می‌شود که اگر آگاهانه به مقابله با آنان بر نخیزیم، در آینده خدشه‌دار خواهد شد. ضروری است و می‌توان به دور از هیاهوها و بحث‌های غیرضروری منتشر شده در فضای مجازی، به این آسیب‌ها اشاره کرد و با نیرویی پرتوان‌تر به مصاف مشکلات رفت.

اولین آسیب: محافلی به دور از واقعیات جنبش کارگری از وجود شرایط سرکوب و اختناق استفاده کرده و تحت تاثیر فرهنگ سرمایه‌داری تلاش بر آن داشته‌اند که در جنبش کارگری چهره‌سازی کنند و به اصطلاح خودشان، با این چهره‌سازی و بزرگ کردن افرادی خاص، سردمدار سکان مبارزات کارگری شوند. این چهره‌سازی‌ها، که برگرفته از فرهنگ سرمایه‌داری و به طور عمده محصول برخی گروه‌هایی است که سال‌ها با استقرار در خارج کشور و متأثر از فرهنگ نظام سرمایه‌داری کار می‌کنند، این افراد را از مبارزه واقعی جاری در محیط‌های کار و زندگی دور می‌کنند و جز ضربه زدن به وحدت و همبستگی جنبش کارگری حاصلی دیگر نداشته است. با کمی دقت می‌توان نمونه‌هایی از این دست یافت که بدین طریق و به شکل غیرواقعی بزرگ شدند و تاثیر مخربی در ضربه زدن و تاخیر در مبارزات به حق کارگران داشته‌اند. هر چند نباید فراموش کرد که حمایت از کارگران فعال و مبارز با چهره‌سازی متفاوت است. جنبش کارگری نیازی به چهره‌سازی ندارد و تک‌تک کارگرانی که برای حق زندگی مبارزه می‌کنند، قهرمانان و رهبران بی‌نام و نشانی هستند که پیگیرانه عدالت‌خواهی را پیشه خود کرده‌اند؛ آنان در کوران حوادث و در بطن محیط‌های کار و زندگی‌شان، مبارزه کرده و ساخته می‌شوند و به همین دلیل هم تاثیرگذار خواهند بود.

جنبش کارگری مدتهاست صف خود را از مجیزگویان سرمایه‌داری که تلاش می‌کنند هر روز برای این جنبش، چهره‌های جدیدی با القاب و اطواری جدید بسازند، جدا کرده است و به حرکت معقولانه و پیگیر خود ادامه می‌دهد. این شیوه برنامه‌ریزی برای خدشه وارد کردن به همبستگی مبارزات کارگران که از پیش طراحی شده است باید ما را هوشیارتر کند تا به دام‌های گسترده در پیش روی‌مان نیافتیم.

آسیب دوم: مسئله سازی برای جنبش کارگری و سرگرم کردن مبارزان با مسائلی است که بیشتر غیر واقعی، ساختگی و برنامه ریزی شده از قبل است. می دانیم که "شورا" یکی از مهم ترین نهادها و تشکل های کارگری است که در شرایط خاصی به وجود می آید و با هدفها و عملکرد خاص خود، می تواند در اداره و مدیریت بنگاه های اقتصادی بسیار تاثیرگذار و حیاتی باشد. شکل گیری، فعالیت و تاثیر زنده و فعال این "شوراهای واقعی کارگری" را در نیمه اول سال ۵۸ بعد از سرنگونی رژیم سلطنتی شاهد بودیم. اما در گیرودار اعتراضات گسترده کارگران در یکی از مراکز مبارزات کارگری، بحث شکل گیری "شورای کارگران" بالا می گیرد، آنان که بسیار دور از حیات واقعی مبارزات کارگری هستند، آن را در بوق و کرنا کردند و خود نیز باور کردند که "شوراهای واقعی" در حال شکل گیری است، زمانی چند پس از این هیاهو و تبعات آن، که بگیر و ببند و سرکوب است، نواری پخش می شود حاکی از زدوبند برخی از این به ظاهر نمایندگان کارگری با محافل قدرت و کارفرمایان؛ و این چنین است که افرادی که به غلط و تحت تبلیغات به چیزی به نام "شورا" دل خوش کرده بودند، در می یابند که این گونه "شوراها" چیزی جدای از "شوراهای رسمی و قانون" نبوده و دچار سردی و افسردگی و بدبینی می کند.

غافل از آنکه بسیار قبل از آن، فعالان صادق جنبش کارگری در بی مسما بودن چنین "شوراهایی" که در قطب قدرت شکل می گیرند، هشدار داده بودند و محافل مشکوک و یا ناآگاه دور از صحنه مبارزات و به طور عمده مستقر در خارج گود مبارزات بودند که با خودفروبی گمان می کردند با چنین "شوراهایی" باید در انتظار رویایی دیگر بود؛ رویایی ساخته و پرداخته رویاگران دور از آتش.

آسیب سوم: ایجاد جو رعب و وحشت در میان کارگران و مبارزان کارگری و اجتماعی، یکی از شیوه های سرکوب است که در چند ماهه اخیر شاهد آن بوده ایم. ابتدا مقابله و سرکوب مستقیم اعتراضات کارگری به شدت صورت می گیرد، کارگران بسیاری به بهانه حق خواهی مورد ضرب و شتم قرار گرفته و تعدادی دستگیر می شوند، سپس وثیقه های بسیار سنگین برای آنان اعلام و سپس احکام بسیار سنگینی نیز برای کارگران و فعالان کارگری صادر می شود. انتشار اخبار حکمها همه را دچار بهت و حیرت می کند، اما آسیب آنجاست که گاه برخی محافل، آگاهانه در بزرگنمایی احکام دادگاهها، خود نیز به ایجاد جو رعب و وحشت دامن می زنند و برخی ندانسته، آنها را بدون دقت عمیق، باز نشر می کنند که در کنار آسیب های فوق می تواند به یاس و ناامیدی دامن بزند.

احکام سنگین برای فعالان کارگری و اجتماعی امری ناراحت کننده است و حتما باید با آن به مقابله برخاست و جلو این روند صعودی احکام ایستاد. اما اغراق در بیان احکام فراتر از آنچه هست، نه تنها مشکلی را حل نمی کند، بلکه جو رعب و وحشت را افزایش می دهد. هر چند بی آینده گی و بی حقوقی مطلق است که کارگران را به خشم در می آورد، و اگر چاره ای برای آن اندیشیده نشود، به طوفانی عظیم بدل خواهد شد که هیچ "سرکوب" و "رعب و وحشتی" تاب مقابله با آن را نخواهد داشت.

اکنون که پایه های این جنبش هر روز محکم تر می شود باید مراقبت از آن نیز بیشتر شود زیرا که محافل قدرت و سرمایه، با تجربیات فراوان در این زمینه ها، تلاش کرده و می کنند تا سکان دار این مبارزات شوند.

جنبش واقعی کارگران و زحمت کشان هیچ گاه فریب این گونه خودفروبی ها را نخورده و به حرکت به دور از جنجال خود ادامه می دهد. نیازی به قهرمان سازی و چهره سازی ندارد و درگیر مسایل ساخته و پرداخته محافل دور از گود نخواهد شد، هر چند باید هوشیاری خود را افزایش دهد و در این بازار مکاره فریب و دغل، سره را از ناسره تشخیص دهد.

مبارزات کارگران و زحمت کشان در بستری واقعی حرکت می کند و خود را از جار و جنجال های فرصت طلبان دور نگه می دارد و وظیفه اصلی خود را که ایجاد تشکل های مستقل و سراسری است، نباید و نمی تواند فراموش کند.

کانون مدافعان حقوق کارگر

مهر ۱۳۹۸